

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitászora 40 fillér.

LÁZÁR ISTVÁN

1861—1915. április 24.

Szombaton váratlanul elhunyt.

Hétfőn délután eltemették.

Megható volt, hogy a mikor a sirba lebecsült koporsóra hullani kezdtek a rögök, gyászoló gyermekeinek zokogása közben néhány tanítványa ajkán is, valamely görög tragédia halk kórusaképpen, akaratlanul visszhangzott a fájdalom bucsuszó: édes apám, édes apám . . .

Őszinte gyászérzésöknek ez a meglepően szép önkénytelen meggyilánulása arra a klasszikus szellemre vall, a melyben Lázár István a tanítványait nevelni tudta és a mellyel, szíve jóságát is hozzáadva, mind-egyiküknek lelki apjává lett.

Lázár István egy személyben sok ember volt, de mindenek felett tanár és nevelő, olyan, a kinek száz között alig találni párját.

Fegyelmezett gondolkodása, szaktárgyaiban való alapos és kiválóan gyakorlatias irányu képzettsége, finom ízlése és szívbéli műveltsége, nála is, nemcsak talentumának és hajlamainak, hanem az egri benedekrendi főgimnáziumban és a zirci—cziszterci rendházban nyert példásan sikeres nevelésének gyümölcse vala.

A rend kötelekében négy évig folyt tanári munkássága aztán arra a meggyőződésre

vezette, hogy a kötelekből kilépve, a kálvini egyházban szabadabb, hasznosabb és példadobóbb hivatást tölthet be tanári pályáján a keresztyén és nemzeti műveltség szolgálatában. Református lelkészi vizsgálatot állott hát, segédlelkészé avatott, s a csurgói református főgimnázium tanára lett. Tornatanári képesítést is szerzett, hogy teljes klasszikus szellemben lehessen tanítványai testi-lelki formálásának vezére.

Igy felővezve jött 1889-ben rendes tanárnak Enyedre, a hirtelenül elhalt Székely Ferencz helyére.

Mi őt, a kiváló tanárt, csak Enyeden ismertük meg, mint már családapát. Majd mint buzgó munkástársat, mint agitátort a társadalmi életben, daloskörben, sport-társaságok alkotásában, vezetésében. Mint a városi tüzoltó egyesület szakértő ujjászervezőjét, formálóját, főparancsnokát. Mint közgazdasági intézmények, részvevőtársaságok munkását, alapvetőjét, olykor-olykor mindenest. Támogattuk, fölkaroltuk, tiszteltük, mint közigazgatási (városi és vármegyei) testületek egyre tekintélyesebb tényezőjét, lelkes és bölcs szónokát, sokszor vezérszereplőjét. Hatása alatt állottunk finoman kidolgozott alkalmi, ünnepi, örvendő, gyászoló beszédeknek, a melyeknek egy gyűjteményét, „Jó és rossz napok” című kötetében az enyedi közönség számára, igen értékes irodalmi emlékül, ki is adta. Közügyekben, politikai

harczokban, mindig szellemes cikkeivel, hatásos gondolataival, ötleteivel aratott csatános sikereket itt, lapunkban, a melynek 25 év óta rendes munkása, egy ideig felelős szerkesztője is volt, társszerkesztője lenni pedig, holta napjáig meg nem szűnt.

Hogy ily nagy terebélyű mellefoglalkozások közepette, törzsökös főhivatasának megfelelően, a tanítás-nevelésügy elméleti és gyakorlati kérdéseiben és nagy érdekei iránt, biztos érzékű és szabadelvűen gondolkozó pedagógiai író tudott lenni: azt a „Klasszikus szellem”-ről írt tanári székfoglalójában, s a Protestáns Egyházi és Iskolai Lapok, s a Tanár Egyesületi Közöny számára írt gondos értekezéseiben, tanulmányaiban mutatta meg. Hogy mint tudományos író, nemcsak alaposágával, hanem szerkesztése és előadása szépségeivel is mily magas színvonalat tudott elérni, azt nagybecsű tanulmánya „Alsó-Fehér vármegye magyar népéről” (a vármegye Monografiájában) bizonyítja.

Ezt a minden irányban lelkes, lázas, fényes sikerű munkásságot ismerve, becsúlva, ezt a ható, alkotó, gyarapító életet mérlegelve, el nem tudtuk volna őt képzelni, mint csendes szerzetes tanárt, a kit, kimért körü kötelességei bármily tökéletes teljesítésének öntudata, egymagában, boldoggá tehesen. El nem tudtuk volna őt boldognak képzelni anélkül, hogy mint férfi családot alapíthasson és boldogíthasson. Anélkül, hogy mint

Lázár István koporsójánál.

A nagy-enyedi ref. templomban 1915. április 26-án elmondotta: **Jancsó Sándor** ref. lelkész, theol. m. tanár.

Textus: V. Móz. 31, 8.

Istennek embere, a zsolotáríró proféta a fájdalomak és szenvedések tengerén a megtartás és szabadulás egyedüli forrásához, Istenhez emelkedik az ő imádságában s kezeit feltartva sohajt:

Az Istenhez az én szómat, — emelem kiáltásomat!
Mindennemű szükségemben: reménységem csak az Isten.

Csodálatos a Te dolgod, a mint gyakran megmutatod, Minden népek jól látják, hatalmasnak nagy voltát.

Mi is az Ő hatalmának nagy voltát látjuk e megdöbbentő esetben gyászoló gyülekezet. Ő az erős, Ő az erősség csupán! . . . Mikor Mózes, az Urnak nagy dolgokra választott eszköze véget érve szól Izráel egész népének: „Száz és husz esztendő vagyok most; nem járhatok ezután sem ki, sem bé, annakfelette az Ur ezt mondá nekem: E Jordánon nem mégy által; s az utód gyengesége érzetében remeg: Isten nevében ezt mondja neki, „Az Ur, a ki előtted megyen, lésszen te veled, el nem hagy téged, sem el nem marad tőled: ne félj és ne rettegj.” Látjátok K. aa, ez a biztatása, ez az ereje azóta is minden választott küzdőnek, minden vezérnek. Igen, az Ur a hatalmas, az Ur a nagy, az Ur az erős egyedül, mi pedig hitvány férgek. Az

ő létele örökkevalóság, kezdet és vég, változás és gyengeség nélkül, a miénk pedig hirtelen tűnő buborék. Nincs a mi életünkben állandóság. Senki ne bizzék a holnapban, mert a holnap nem az övé. Ne bizzék az emberi dolgokban sem, mert irva vagyoni: „Átkozott, ki bizik az emberben, vagy embernek fiaiban, a kikben nincs megtartásra és szabadításra való erő, ellenben boldog az, ki az Urba vetette az ő bizodalját.” Egyedül csak ő az erős!

Azt hittük, hogy Lázár István erős! s ime: mint járása, mint köztünk való megjelenése, mint minden munkavégzése, oly gyors, oly hirtelen, oly határozott volt közölünk való eltűnése is. Mint jó keresztyén meg elsohajtott reggeli imádságát, mint rendesen munkára akarta vetni kezeit, s aztán egy kiáltás csupán! Hivta forrón szeretett gyermekei egyikét: jöjj, támogass, ne hagyj! . . . A kiáltás lassan sohajjá gyöngült, a szó az ajkakon alhalt; a kormányzó észnek eszmélete örökre elveszett. . . . A család kétségbeesve ebredt a szörnyű valóra! Miért, miért oly hirtelen? Bár egy bucsuszó, vagy bucsúcsók; bár egy ölelés! . . . Csak a panaszos sirás maradt: „jőjjetek, nezzétek meg, mily nagy pusztaságot szereztek hajlékunkban az Urnak kezei! . . . Mondjátok meg van-e olyan bánat, mint a mi bánatunk! . . .” Borzasztó az ilyen hirtelen halál, kiáltanak ő velük sokan! . . . Az annak, akit készületlenül

talál. Aki egész életében az Urnak hivalkodó, heverő szolgálja volt csupán. Aki csak „béres” és nem „pásztor” volt a reá bízott dolgokban. Aki csak remegni tudott a haláltól és nem elkészülni reá. Aki sohasem hallotta az Ur felhívását: „ember, rendezd el a te házadat, mert meghalsz!” De szép, gyönyörteljes és üdvösséges annak, aki szüntelen Isten után járt, a ki készséggel szólott mindig az első hívásra: „im hol vagyok Uram!” Nem szenved, nem síródik, a nélkül száll az Urnak örökebe!

A holnap nem a miénk! Kilép az ember reggel az ő küszöbén, és nem tudja visszatérte oda valaha. Kilépésekor nem ad bucsúcsókat, s ki tudja, csókolhatja-e övét valaha! S mégis mindig csak magunk kicsinyes, apró és hitvány érdekeink aai! Mégis mindig az érvényesülés lökdösődő harca. Szeretetlen-ség és gyűlölködés itt a földön! Pedig meg vagyoni irva: „békülj ki a te atyádfiával hamar, amíg uton vagy vele.” Békülj ki Isteneddél, önmagaddal, mert a halálban, a koporsóban már nem lehet jóvá tenni semmit se. Honnan igérsz magadnak ember, bármily erősnek tartanak is? Hiszen csak az Isten erős. Honnan tudod, hogy vajjon most is vissza fogsz-e térni a temetőből, s hogy vajjon a harangok legközelebbi kongása nem a te halálotad adja-e hírdül. Vigyázzatok és imádkozzatok! Imádkozz reggel, mert ki tudja, este imádkozhat-e?

ember, legjobb meggyőződéséért szabadon küzdhesse, a közélet csatáterein. Anélkül, hogy mint hazafi, a közjót, sokoldalú szellemi képességeivel, munkaerejének fölleségevel, igazi vezéri tehetségeivel, érvényesülhessen.

Érvényesülésének célpontjai, kezdeményezéseinek sikerei rendszerint biztosak voltak. Mert előrelátó volt, körültekintő és magára is jól vigyázó. Mozgó vizeken olajcsepp. Aztán elvekhez s elveinek személyesítőihez kitartóan ragaszkodó. Elvállalt kötelességeihez hű, tehát bizalmat érdemlő. Minden cselekvésre az alkalmas időt megvárni tudó.

Igy megvárta az időt, rektor-professzori megbízása idejét, arra nézve is, hogy a kollégium belső felszereléseinek reformját, melynek tervével pedig rég tisztában volt, küzködés nélkül, egyszerre megvalósítsa. Az erkölcsös jellemnevelés felől való rég elélt eszméinek elektromos izzó-lámpáit is most kezdte, nagy fényhatással, rendszeresen folgyújtani, cselekvés-számba menő beszédeiben. És (ez sem közönséges siker) hálásan ismerik el, hogy az ő rektori munkássága a kollégium fejlődésében korszakalkotó vala.

Ránehazédett azonban végül az ő rektor-professzori vállaira egy óriás erőpróba.

Néhány év előtt a kollégium sorsának intézői, (a régi jószágigazgató felmentésével kezdve) feledkeztek az intézet földesurasága történetének legsomorubb tanulságairól, s a házi gazdálkodás rendszere felé hajoltak.

Ez lejtőnek indítá a kollégium vagyoni állapotát. Kialakult az elfelejtett régi tanulságok szomorú új képe.

Az orvoslás munkáját most már, új utasításokkal, a rektor-professzorra bízta. Felelősség terhe alatt kormányozzon, számíttson, ellenőrizzen, takarékoskodjék, egyensúlyt teremtsen.

És Lázár István ebben a kötelességben is odaadólá kezd vala fáradozni. Megfáradt-e? Nem panaszkodott. Roskadástól sem félt. Ehhez a kötelességehez ébred vala utolsó reggelén

Tünő buborek az ember földi élete aai! Ilyen buborek volt a te életed is Lázár István, kinek koporsója gyűjtött ma váratlanul, s ezért megdöbbenve és szomorú szívvel minket össze. Megdöbbsentett hirtelen távozásod, mert azt hittük, hogy te erős vagy, erősebb, mint mi vagyunk! És most látjuk, hogy nem te voltál erős — bár csodálva erődöt legtöbbször felnéztünk rád — hanem az Isten erős, aki hordozott, s szólott neked is gyakorta: „az Ur, ki előtted megyen, lésszen te veled, el nem hagy téged, sem el nem marad tőled: ne félj és ne rettegj.” Mindenestől fogva cselekedjél a parancsolat szerint, amint megparancsoltam volt neked.” (V. Móz. 31, 6.)

Emberek vagyunk: gyarlók, Isten utait sokszor nem értők és döbbsentes eseményekkel szemben félénkek. Egy régi nagy szónok szavai jutnak eszembe lelki állapotunk festésére: „A hír elremitő szava erősíté és mi kételkedünk; a gyászlobogók szomorú suhogással beszéltek és mi nem hittük el; a harangoknak zokogóan harsogó ércnyelve panaszlá és mi mégis reménykedünk; a hír, gyász, harang egyformán beszélék, mi tagadtuk hirasukat, s fájdalom, nem nekünk volt igazunk”. Lázár István koporsóját szemünkkel látjuk. Lázár István meghalt.

Meghalt! egy egyszerű szó, de milyen megdöbbsentő és elborzasztó szó. Mintha pokoli mélység felett járnánk s abba bele tekintenénk. Káprázik a szem; megszedül a

is, a mikor — váratlanul — megroskada.

„Muló baj,” — mondja neki a mindennapi kötelesség szózata, — „csak kelj föl és menj, menj.”

De ő már nem engedelmeskedik többé a szózatnak.

Váró F.

A miniszterelnök beszéde.

Tisza István gróf miniszterelnök április 26-diki képviselőházi beszéde a történelmi jelentőségében, méltóan emelkedett stílusu hatásában nagy-szerű volt. Erő és öntudat sugárzik a beszédből. Ahogyan a miniszterelnök a kilencz hónapos háboru ránk és szövetségeseinkre nézve büszke tanulságait levonta, a teljesen megnyugtató bizakodásából, mellyel a háborus jövőd még várható fejleményeiről és rettenetes küzdelmünk minden egyebet domináló végcéljáról, a béke kialakulásáról mondott, a hit és meggyőzés ereje fog kiáradni a nemzetre.

Az első tanulság, melyet az idáigvaló eseményekből konstatált, hadseregünk bámulatos kitartásának és sikereinek dicsérete volt. Amikor szövetségeseinket még ugyszólván teljesen a nyugati harcztér foglalta le, az ellenünk támadó orosz tulerőt olyan energiával tartottuk föl egymagunk, hogy e teljesítmény előtt tisztelettel emeltek kalapot még az ellenségeink is. Hogy ez az energia azóta se lankadt meg egy pillanatra sem, bizonyítják a háboru azóta lezajlott összes többi fazisai, amelyek

egyől egyig dicsőséges fegyvertényeinkről beszélnek s amelyekből biztatón rajzolódik elibénk a végső kifejlődés biztató kilátása.

Ugyanezzel a melegséggel méltányolta Tisza István gróf második tanulságként a szövetségi hűséget, mely az első pillanattól kezdve rendületlenül állja borzalmas tulerő ellenében a kemény tűzpróbát s a melyet sohasem téveszt meg a lokálpatriotizmus. Akár a Németország szívére irányított támadásról, akár pedig a Kárpátok megrohanásáról van szó, ez ostromot mindig együtt álljuk, verjük vissza és megyünk át diadalmas támadásba és mindig és mindenben csak a nagy közös cél lebeg szemeink előtt, melyért küzdelmünk folyik. Európa békéjének biztosítása.

Sajnálattal ismerte el, hogy január második felében indított kárpáti offenzívánk nem végződött teljes sikerrel. De amig egyrészt megállapította, hogy ez tisztán csak a természeti erők emberfölötti akadályain mulott, addig másrészt megnyugvással konstatálta, hogy mind e megpróbáltatások sem katonai erőket, sem hadi készültégünket nem csonkította meg legkevésbé sem. Ime: a legutóbbi napok győzeime! Ezek egyől egyig hatalmas harci sikereket jelentenek és bizonyítékai annak, hogy változatlan kitartással s a régi erővel álljuk tovább a küzdelmet, melynek a végső győzelemre való kilátása e sikerek által is csak még jobban megizmosodott.

Megkülönböztetett méltánnyalással ho-

fej, megnognak térdeink; elérőlenedik az emberi test, megdöbben a szív e szörnyű szó hallatán: meghalt. Élet és halál! egymásból származnak, egymást tetelezik fel, s mégis micsoda athidalhatatlan mélység közöttük; kiegyenlítését de hasztalan keresi a gyarló emberi ész!... Reménykedve készül az ember az életpályára, a kivivandó erős küzdelemre. A remény megaranyozza a jövőt, a nehézséget, küzdelmet és akadályokat. Mi csak győzni akarunk! Aztán keserűn győzdünk meg: nem a gyors lábú-e a futás, nem az erősé a diadal! A reménység meghalt. Szeretünk. Szeretjük azokat, kiket gondjainkra bízott a jóságos Isten Boldoggá akarjuk tenni őket. Szemeink előtt fejlődnek, gyönyörűségünkre növekednek. Boldognak érezzük magunkat, s boldogságunkban gazdag szeretettel magunkhoz akarjuk ölelni ellenségeinket is... A halál hirtelen szakítja el a megszentelt szálat. A szeretet meghalt.

Erősek vagyunk. Tudunk is, akarunk is küzdeni. A nehézség, az akadály csak lekösi, csak a diadal értékét emeli. Ércmellet vetünk az élet ellenséges hatalmainak, aztán a küzdelem győzhetetlennek tartott eszközt gunykazajjal veri ki a halál anyala kezünkből; porba zuhanunk. Az erő meghalt. — Hitünk van. Hiszünk és bizunk. Bizunk még azokban is, a kik megcsalnak, a kik visszaélnék bizalmunkkal. Silány, szenvedésteljes, elsomorító jelenben hiszünk jobb, biztatóbb, boldogabb jövődöben. Sok-

szor eselődünk, de mi megis csak mindig hiszünk. Végső erőinket összeszedjük. Hiszünk és építünk. Aztán egyszerre minden összezuhan. Mi romok alá kerülünk. A hit, a végső erőfeszítés meghalt.

Hol itt a titok megoldása; kicsoda adhat feleletet? Az Isten! Ő a bölcs, ő az erős csupán! Ő szól: csak én vagyok reményed, én vagyok erőd; csak bennem és általam van szereteted, hited és minden erőfeszítésed. Én, a ki „előtted megyek, el sem hagylak téged, sem el nem maradok tőled!”

Nem csak kis körben pislogó mécses volt a Lázár István élete. — Nem csak egy hajlék, nem csak egy család élete borul vigasz nélküli sötétségbe ellobbanásán. „A kiterjesztett erősség fény sugaru csillaga volt”, arra hivatva, hogy az emberiség életének tágas egén és sok ifju nemzedék előtt világoljon, s nyomán a sötét éjszakát boldogabb jövőt ígéro hajnal világossága váltsa fel. A hit, a tudomány, a jó erkölcs, az emberi tökéletesség biztató hajnala és világossága fakad emelkedett lelkének fénye nyomán évtizedeken át. — Hamar tűnő, de fényes és nyomot hagyó meteor volt az ő élete! A hit, erkölcs, tudomány és hazafiság ezen ősi intézete történetében jelentős lapot irt be az ő munkája. Abban az intézetben, mely maga is egy darab történelem itt a magyarság ezen klasszikus földjén. Melyet évszázadok küzdelmes viarai között Isten prófétái, apostolai, órállói építettek szüntelenül a szó szoros értelmében „vakoló ka-

norálta Tisza István gróf azt az egységes és egységében megingathatatlan magatartást, mellyel a Monarchia népei a hadseregnek segítségére siettek. A kezdet lelkesedése nem bizonyult szalmalángnak s itthon is háttérbe szorult minden ellentét. A korábbi éles párt-harcok, amelyek később bizonyos ismét kiujulnak, ellenzékünk nagy dicsőretére e válságos időkre nyomtalanul eltűntek s erőnk mind a közös cél szolgálatába állították. Ezt a föl-emelő példát követte a nem magyar ajku lakosság, valamint hogy a horvát testvérek fényes magatartása is nagy erkölcsi érték, a mely üdvös hatását éreztetni fogja majd a béke napjaiban is.

A beszéd meggyőző hatása meglátott minden arcon, az egész nemzet felfogását tükrözve vissza Tisza István gróf, midőn hadseregünk és társadalmunk annyi fényes tettben megnyilatkozott erejéről a legjobbat reméli a jövőre és a végső cél érdekében is, a melyre nem hódítási vágy, hanem minden nép számára és magunknak is a békés és egészséges továbbfejlődés lehetőségének, a becsületes bekének, az európai egyensulynak biztosítása sarkal.

Tamogassuk a háboruban megvakult katonákat. Felkerem azon jószívű emberbarátokat, kik a háboruban megvakult katonáink szomorú sorsát elviselhetőbbé óhajtják tenni, szíveskedjenek adományait hozzájuk juttatni, mert én vállalkoztam a gyűjtés vezetésére.

Szász Jánosné.
Tövis-utca 33.

Bodrogi János főgimn. tanár bucsubeszéde a Lázár István sirjánál.

Második családod a Bethlen Gábor kollégiuma Előjárósága és tanárkarai nevében veszek búcsút tőled Lázár István, földi leted ezen legutolsó állomáshelyén.

Seneca, a rómaiak híres bölcsésze, akit te olyan nagyon szeretted, kérde egy munkájában, hogy „Mi az ember?” S erre szintén ő így felel: „Roucsolt, törekeny váza. Nem nagy vihar; csak gyöngye szellő kell, hogy rommá legyen és megsemmisüljön.” A nagy római bölcsésznek ezen szavait körülbelül husz esztendővel ezelőtt magyaráztad éppen Te nekem s soha sem feledtem el, hogy erre a meghatározásra különösen, kifejezetten föl hívtad a figyelmemet. Soha se hittem volna, hogy valaha ezt a meghatározást én fogom a te sorsodra alkalmazni . . .

A szívem még most is elszorul, ha vissza gondolok arra, hogy alig egy pár napja, még pénteken délután találkoztam veled, teljes jó egészségben, mosolygó arccal váltál el tőlem. Egy ep, erős és munkabíró ember volt akkor e őttem, aki előtt általános vélemény szerint nem egy pár nyomorult óra állott, hanem legalább is évtizedek! . . .

Halalod örökre pótolhatatlan veszteség családodra, mely rajongó szeretettel vett körül életében, de mérhetetlen csapás iskolánkra is, melynek egy negyed századon keresztül voltál buzgó és lelkiismeretes tanára s a legutóbbi években pedig éppen feje és vezetője. Neved örökre arany betűkkel lesz beírva iskolánk történetében. Ott voltál a legelső csatában, mikor iskolánk integritása érdekében évek hosszú során keresztül folyt a tested és lelked ősi küzdelem s hűségesen és önzetlenül szolgáltad a nemes ügyet szóval és tollal, a melyeknek valóságos mestere voltál.

Hogy mint tanár és nevelő milyen hatással voltál az ifjúságra, arról bizonyosgot

tesznek volt tanítványaid számai szerte az egész országban. Te a klasszikus műveltségnek éppen azon legdrágább és legértékesebb kincseit tudtad mindig kiválogatni és tanítványaid lelkébe, ismeretkörébe átültetni, a melyeknek örökeletük lesz mindig, a míg csak emberi művelődésről lehet beszélni ezen a földön. Valóságos rádiumszerden helyezted el azokat tanítványaid lelke középebe, hogy ott folytonosan világosságot hirdessenek minden kérdésben, a mely szép és nemes egész életükön keresztül.

Nehez időket élünk minden tekintetben s én meg vagyok győződve, hogy ez a mindnyájunkat érintő és rettenetes gond a Te szomorú, trágikus sorsodra is nagy mértékben volt befolyással . . .

Ezen nehez idők bajából és szenvedéseiből — fájdalom — iskolánknak, a Bethlen-kollégiumnak is borzasztó mértékben kijutott. Nem volt elég az eddigi sok csapás, hanem azoknak a tetejébe éppen most jött a Te halálod. Szomorú sorsa ennek az iskolának alapítása, tehát maholnap 300 esztendő óta állandóan, hogy közvetve vagy közvetlenül része volt minden olyan csapásban, a mely nemzetünket érte. Ez az állításom, melyet különben régóta tanítok — fájdalom — teljes mértékben alkalmazható a jelen helyzetünkre is. Mint hogyha azt akarná a sors, hogy nemzeti történetünk minden fontosabb eseménye iskolánk történetébe is be legyen írva, talán azért, hogy ez az ifjúság még jobban szerezze a házat, melyre különben a Bethlen Gábor neve is örökre kötelezi őt.

Társadalmi szereplésed mindenki előtt ismeretes és áldásos volt. Niucs ennek a városnak egyetlen egy intézménye az utóbbi 25 év alatt, a melyben munkásságnak a nyomait meg ne lehetne találni. Igen sok esetben pedig éppen indítványozója, lelke, vezetője voltál nem egy ma is áldásosan működő intézményünknek.

A családi körben, az iskolában s a társadalomban ismert nemes erényeid; a szeretet, a

hatalma az egyik, — er ellenséget Isten tartó „védő fegyverrel” a másik kezükben. Mindkettőt bátran és példaadóan forgatta, mindig vezérlő helyen Lázár István. Ebben az intézetben 25 évig mint sikeresen működő tanár, a hat évig mint erős kezű, biztos tekintetű, nagy felelősséget hordozó rektor-professor járt elől, míg az eszköz, felelmet keit hirtelenséggel, munka közben ki nem esett erős kezeiből. — Szent Isten, miképpen hullanak a szegletkövek! Miképpen kezdett megint omladozni a fal! . . . S mint hullanak le róla rohamosan a legerősebb orallók! . . . Nem száll-e vissza 20—25 évvel emlékeztetek? Nem azok az idők ismétlődnek-e megint? Emlekeztek-e, miként hullottak akkor rendre, — egymásután. Hullottak gyorsan, megdöbbenően. A nagyok, a jók, az elsők, az erősek akkor is. — És most?! Harcztéren, verükkel írunk történetet némelyek. — Masok a vezérek közül, — a szenvedésnek bus hajlékában sinlódva váltják ki fájó könnyeink . . . És itthon, — hirtelen, erős zuhanással esnek le a szilárd, hatalmas tölgyek. És mi halljuk a kijelentés írójának szavát: „jaj, jaj a föld lakóinak a három angyal trombitájának szava miatt?” — Kerdezzük: miglen oh Uram?

Harcztérről távozott Lázár István is. Epen ezért boldog ő még a halálban is, mert írva vagyon: „Boldog szolgálja az, kit az ő Ura talál tiszté szerint cselekedni, mikor eljövend.” (Mt. 24, 46). Mikor orvul meglepte a végső ellenség: ő birkózott vele,

Ép u úgy, mint az úrnak egy másik választottja „az erős”, ott az éj sötétjében, a Jakob folyónál, a hajnalhasadásig. Nem tudta, hogy az Urral magával birkózott. Erősen tarotta magát Isten illette, hogy nyomat viselje annak, hogy ő vele birkózott; de erősnek is nevezte őt. Végső szavai voltak: „én nem vagyok beteg . . . Ne tartóztassatok . . . Mennem kell; kitűzött dologom van a kollégiumban!” Erősen birkózott. Harcztéren esett el. Azért volt erős, mert „Isten járt előtte; el nem hagyta, el sem maradt tőle.” Azért volt erős, mert Isten szerelte fel. Az esz készülttségével, kötelességtudással, edzett testi erővel, fegyelmezzett lélekkel, áttekintéssel bíró szemekkel. Sokat kellett küzdenie, mert nem készen kapott semmit, hanem Isten után önmagának kellett megteremtienie minden külső és belső eszközt. Küzdött, tusakodott. Öurejére bizva kellett jövőt, pályát teremtenie magának, s hasznos munkája útján megbecsültetést szereznie. Belső harcoktól sem volt megkímélve. A lélek tusakodását is ismernie kellett, mert így akarta az Ur igazán erőssé tenni. Volt idő, mikor hiteben gyenge volt. De lelke a-hoz küzdelmének „Saul” sötét éjszakája „Pál” világosság hajnalhasadásává változott. Hallotta az Ur szavát: én vagyok a Krisztus, a ki szólók hozzád! Ő felel: im' hol vagyok Uram, hallja a te szolgád. És attól kezdve ott van szakadatlanul az Ur előtt. Építette szüntelen a hajlékot: az igazság, világosság és emberi tökéletesség épületét.

Hűségesen igyekezett egész életében megvalósítani a legfelsőbb ideált, a mindent magában foglaló parancsot: „Legyelek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes.” (Mt. 5, 48.)

És vezette a sereget biztos győzelemre. Labához ütök az egymás nyomában lépő ifjú nemzedékek. Gyönyörűség volt hallgatni, a mint tanított ep testről, ep lelekről, lovagiasságról, hűségről, udvariasságról, a hibaferias bevallásban álló bátorságról, munkában nyilatkozó magyar hazafiságról. A ki az ő remek évnnyitő beszédeit, melyekben lelke gazdag tarházának pedagógiai kincseit tárta fel rövid igazságokban, egyszer hallotta, el nem felejtette sohasem. Tudása megszólalt kedves klasszikusai nyelven könyv alakban, s néprajz alakjában népünk tanulmányozásában szerzett gazdag anyagi e megye monografiájában Doigozott a közelet minden tere. Iskola, közigazdaság, ipar mind ismerős színter előtte. Írt és szóvalkolt. Irása és szóvalkólata egyaránt mind figyelemre méltó, mind szép es sullyal bíró. A város és megye tanácskozási helyen mindig ott volt a munkában és fontos döntésekben. Lelke sok olyat látott meg, a mi masok előtt észrevétlen maradt. Nem emlekeztek-e legközelebb is, mikor előttünk állott lelkesült alakja, mikor beszelt mi hozzánk, s lelke meg a véres, pusztító, embertirtó háboruban is meglátta, elenk tartta a szépet, az esztétikát, Érdekes és nem közönséges egyéniség volt. Barátunk megbecsülhetetlen; ellen-

kötelességtudás és a mindenben lelkiismeretes pontosság. Mindezekben példaadónk maradsz, de különben példaadó maradsz a mai ifjuság előtt ezekben a rettenetes nehéz időkben, mikor a százazrekre menő veszteségeinket egy minden tekintetben komoly kötelességtudó és lelkes ifjuságnak kell pótolnia.

Itt a Lázár István nyitott sírjánál hivlak föl ismét Bethlen-koll. ifjusága azokra az erényekre, a melyeknek gyakorlására ő gyönyörű rektori beszédeiben olyan sokszor figyelmeztetett titeket.

Nyugalmod legyen csendes!

Álmodj arról, hogy a jószágos Isten megvizsgáltta kedves családotát s enyhítette végtelen fájdalmaikat, a melyeket éppen Te okoztál a körünkbeli való eltávozásoddal. Álmodj arról, hogy a Bethlen-koll. ugy fejlődik és erősödik, a mint azt Te mindig olyan nagyon ohajtottad. Álmodj arról, hogy a magyar fegyverek dicsőséges harczi után ismét béke és boldogság fog következni édes magyar hazánkban. És végre álmodj a Te gyönyörűségei szülőföldedről, a Dunántulról, a melyet oly nagyon szeretél s a Balatonról, a melyről az volt a hited, hogy az a világnak legszebb része s a mely mellett olyan sokszor találtál enyhülést fáradságos, sok és nagy munkáid közepette!...

Isten veled! Isten veled!

A Közérdek eredeti táviratai.

A miniszterelnökség sajtóosztályától.

Budapest, április 30.

Kárpátokban általános helyzet változatlan, a nap folyamán ágyuharcok és csatározások voltak az Orava és Opor völgyében. Oroszok újabb heves éjjeli támadásait ép úgy mint előbbieket, az ellenség súlyos vesztesége mellett visszautasítottuk.

félnek komolyan számot tevő és mindig sullyal bírót. Erős egyéniség volt, mert az Ur járt mindig ő vele; el nem hagyta és el sem maradt tőle. Koporsó fölött mondani itéletet: nagyon nehéz dolog az. Se a tulságos dicsőret, se a kiméletlen itélkezés nem illik itt. Őt jellemzi könnyű feladat. Természetesen tökéletes ő sem volt. Bölcs nem volt, mert az a bölcs, a ki legjobb czélokot tűz ki s azok elérésére mindig a leghelyesebb eszközöket választja; ilyen pedig csak az Isten. Jó nem lehetett, mert a Krisztus még magától is elhárítja a jónak nevezést, s így szól: csak egy jó van, az Atya. Szerető szíve volt, de szeretete nem volt tökéletes, mivel emberek vagyunk, s szívünk a mieinket mégis inkább tudja szeretni, mint az ellenséget. Már pedig csak az a tökéletes szeretet, mely az ellenséget is felöleli, Tökéletes sem volt, mert arra itt csak törekedhetünk, s a mi tökéletességünk csak töredék darab. Az emberek jellemzésére nézve tökéletesen igaza van a Kálvin nagynevű életirójának, mikor így szól: „Annyi bizonyos, hogy Kálvin, sem az a démon nem volt, a milyennek Andin festette sem az a félisten, a kinek Henry és Merle D' Aubigne rajzolták, hanem egy parrancsoló, kötelességteljesítő és erős meggyőződésű ember”. Ezt a jellemzést fogadom el én is Lázár Istvánra nézve, mint — bár kisebb mértékben, mint Kálvinra — igazán találót; parrancsoló

Németek Flandriában tartják állásukat. Maas magaslátánál 43 tisztelet köztük 3 ezredparancsnokot és 4000 főnyi legénységet fogtak el.

A nagy főhadiszállásról jelentik:

Nyugati hadsintér: Tengerparton ellenséges repülők élénk tevékenységet fejtettek ki. Repülők bombái Ostendében csak házakban okoztak jelentékeny kárt. Dünkirchen várát tegnap tűzérési tűz alá vették. Flandriában a nap különös esemény nélkül telt el. Éjjel ellenség Steenstrate és Hét Sas közt támadott, a harc még folyik.

A csatorna nyugati partján Steenstrate és Hét Sas közelében a hidőket kiépítettük és erősen tartjuk.

A csatornától keletre Yperntől északra zúvok és turkok támadást kíséreltek meg jobbszárnyunk ellen; a támadás tűzünkben összeomlott. Champagneban Lemesniltől északra francziák semmit sem voltak képesek visszafoglalni. A tőlük tegnapelőtt elragadott hadállásokból az 1000 méter hosszúságú és 300 méter szélességű erődesoportokat egész terjedelmében átépítettük és tartjuk.

Az Argonnokban csapataink Le Four de Paristól északra rohammal bevettek egy ellenséges lövészarkot. Egy tisztelet és 30 főnyi legénységet elfogtunk és az elfoglalt terepet ellenségnek több rendbeli ellentámadásaival szemben is megtartottuk.

Cornaynél az Argonnok keleti szélén egy ellenséges repülőgépet lezuhant, utasai meghaltak. Maas és Mosel között a francziák tegnap a Maas magaslátokon általunk elfoglalt hadállásokat eredménytelenül támadták. Fliegerytől északra az ellenség nagy veszteségei mellett meghiusult egy franczia támadás.

Maas magaslátokon április 24-től 28-ig vívott harcokban francziák csupán foglyokban 43 tisztelet, köztük három ezredpa-

kötelességteljesítő és erős meggyőződésű ember volt.

És cédit ért, bár meg sokáig élhetett volna! Feljutott a „Tábor hegyének” magaslátára. Küzdelemmel, kitartó, erős munkával, lehegy és verejtékezzve jutott fel a meredeken, de az emberi életpályáján csúcán boldognak érezte magát, mert nem volt hiába küzdelme. Ott találta Ilyést, Mózeset és a Krisztust. A megdicsőült lelkeket. Az ő orczája is — a Krisztus visszfénytől — fényessé lett, mint a nap, s ruhái fehérekké, mint a fényesség. És ott is maradt a dicsőült társaságában. A „felhő” elrejtette övéi szemét elől. Ő már színről-színre lát...

Földi élete megszűnt. A gyarlóság, a gyengeség, a bűn és a por itt maradt, mert az a földé. Itt maradt a fájó emlékezet is. — Mindent itt hagyott; mindent odaadott, hogy megnyerhesse a legfőbbet, az egyedül értékest: az istenországot. Az ember, pedig még azért is nehezen áldoz, a földiek-től nehezen válik meg. Még mindig vannak bánkódó Péterek, kik szólnak Mesterüknek: „Imé mi mindeneket elhagytunk és követtünk tégedet”; — de a Mester felelete még ma is egy és ugyanaz: „bizony mondom nektek, nincsen senki, a ki elhagyta hazát, fitestvéreit, vagy nőtestvéreit; atyját, vagy anyját; feleségét, vagy gyermekeit, vagy szülőföldjeit én érettem és az evangéliumért, hogy ne kapjon százszor annyit... a jövővilágon pedig örökéletet!” (Márk. 10, 28—30.)

rancsolókat és kerek számban 4000 főnyi legénységet fogtak el.

Harwick erődre Anglia keleti partján ma éjjel bombákat dobunk.

Keleti hadsintér. Oroszország északnyugati részében operáló haderők előcsapatai tegnap széles arcvonalon elérték a Dünaburg—Libaui vasútvonalat, — komoly ellenállást az orosz csapatok ezen a vidéken sehol sem kíséreltek meg. Jelenleg Szawle körül vannak nagyobb harcok folyamatban. Kalvarjánál az oroszok támadásai nagy veszteségeik mellett meghiusultak, 5 tisztelet és 500 főnyi legénység sebesültenül került kezünkbe. Tovább délre is Kalvarja és Augustov közt kudarcsot vallottak az oroszoknak ellenünk intézett előretörésük.

HIREK.

Lázár István temetése. Lázár István bethlen-kollégium rektor-professzor temetése folyó hó 26-án délután folyt le impozáns részvét mellett. Az előkelőségek közül ott voltak: Szász József főispán, br. Bánffy Kázmir alispán, Zeyk Daniel főrendiházi tag, br. Kemény Pál, Gaspar János főgondnok, volt orsz.-gy. képviselő, Nagy Albert ny. vezértörzsorvos, Folyovich Sándor, az aradi kir. körjegyzői kamara elnöke stb.

Délután 4 órakor vette kezdetét a gyászszertartás. A haznál imat mondott Dóczy Ferencz tamar. szász. gyászmenet a ref. templomban vándorolt, ahol meghalt gyászbeszédet mondott János Sándor, ref. lelkes, a templomból a Bethlen-kollégium ifjuságával az elemgyászménst a ref. temetőbe ment, ahol a sírnál a Bethlen-kollégium nevében Borogai János tanár beszélt az el Lázár István. A gyászszertartások alatt a Bethlen-kollégium kezeidei és ifjusági énekkara működött közre.

Azert hat vizsgáztatójokat. Ő a ti, ki nics tek volt, de csak használatra, — tulajdonjog szerint pedig mindig az Istené.

Tanártársai adjon a gondviselő Isten nektek új és derek vezért helyette. A nagy urt, mely távozása után marad, pótolja ki hatalma és bölcsesége kegyelmessen. E százados intézet építésére is küldjön új munkásokat, kik nevének dicsőségére munkálkodjanak, miképen ő munkálkodott.

Nemes ifjuság véssétek lelketekbe emlékezetét. Tartsatok meg intesit, tanításait, meghagyásait és parancsait, hogy anyaszentegyházunknak hívó, derek oszlopai, hazánk munkás, áldozni tudó polgarai legyetek.

Jó barátai, munkatársai, az ő nemes példája legyen buzdításotok. Emléke szívetek szent öröksége. Könyveitek az ő értéklése.

Tietek a legnagyobb veszteség családtagok, mert ti mindent elveszítették! Róskadozó anya, ki erős fiadát bírád a lavóiban, szerető testvére, felesége, ki mindene valál, s gyermekei — kik neki, mint a Grachusok anyjának har — vicsekése és kiucsei valdók. Erős volt ő mindent, de családjának volt igazi, fenntartó oszlopa. Ő mékán mondhatta: „hazam az én váram.” Nekték is szól az Ur, „milit neki egész életében és halála pillanatában is, az Ur ki előtted megven veled leszen, el nem hagy téged, el sem marad tőled, ne félj és ne

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Alólirottak lélekben megtörve és megrendülve, szívünk mélységes fájdalommal jelentjük, hogy családunk élető és melegítő napja, szeretetünk és ragaszkodásunk bálványá Lázár István, a Bethlen-kollégium rektor-professzora, egyházközségi igazgató-tanácsos, városi és törvényhatósági bizottsági tag, s. b. 1915. év április 24-én (szombaton) délután 1/2 5 órakor életének 54-ik, boldog házasságának 27-ik és tanári munkásságának 34-ik évében hirtelen elhunyt. Élete a szeretet, a munkásság és eszmények kultuszában telt el. Családjának, egyháznak, kulturális intézményeknek szolgálatában fáradhatatlan volt. Tenni, dolgozni, alkotni szeretett volna még... De ime munkássága közepette az Ur magához szólította őt. Gyászba borította szeretetét, családját, rokonságát, barátait. Mélységes gyászunkban, égő fájdalomunkban hitünk által Istennel kerestünk vigasztalást. Elhunyt kedvesünk földi porait április 26. (hétfő) délután 1/2 4 órakor a háznál és a református templomban tartandó egyházi szertartás után helyezték a helybeli ref. temetőbe örök nyugalomra. Szeretetünk kegyelettel őrizi meg az elhunytak drága emlékeit! Nagyenyed, 1915. április hó 24-én. Ö. v. Lázár Istvánné szül. Hanszlicsek Fanni neje. Ö. v. Lázár Józsefné édes anyja, Lázár Jozefin testvére, Lázár Györgyike férjezett Folyovich Miklós Endréné, Lázár Panni férjezett Szűcs Elemérné, Lázár Etus, Lázár Pista, Lázár Ferencz gyermekei. Folyovich Miklós Endre, Szűcs Elemér vejei, Szűcs Györgyike unokája.

Gyászjelentést adott még ki a Bethlen-kollégium előljárósága és tanári kara, a nagyenyedi kisegítő takarékpénztár mint volt igazgatójáról.

Köszorukat helyezték a koporsóra a gyászoló családon kívül a Bethlen-kollégium előljárósága, a Bethlen-kollégium tanári kara, a Bethlen-kollégium VII. oszt. növendékei, a Bethlen-kollégium ifjusága, a nagyenyedi tűzoltó egyesület, a nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r. t., a nagyenyedi épületlakatosárugyár r. t., Uzoni Kovács Józsefné és családja, dr. Garda Kálmán, Folyovich Sándor, dr. Müller Jenőné, Fejes Áron.

— Személyi hírek. Szász József főispán, kormánybiztos április hó 25-én Abrudbányán volt hivatalos ügyben, a honnan 26-án délelőtt érkezett vissza Nagyenyedre. — Április hó 27-én este Marosvásárhelyre utazott, a honnan április 30-án délbe érkezett vissza. Oméltósága 2-án Marosvásárhelyre megy és 4-én délből tér vissza Nagyenyedre. — Kunecz Elek dr. tankerületi főigazgató, udvari tanácsos f. hó 29-én városunkba érkezett a Bethlen-kollégiumban teljesítendő rendes évi vizsgálat megejtése végett.

rettegi! „Ne féljete, ha minden elveszett is, veletek marad az Isten s ti könnyezve, de boldog keresztényen hittl mondjátok a Megváltóval: „én nem vagyok egyedül: az Atya van velem.“ Édes Anya, nézz legkisebb gyermekedre! Ó szótolt neked: „Édes Anyám, ne sirj, mi is itt vagyunk!“ Csodálatosak az Isten utai. Kis gyermeked ajkai által nyújtotta a legfőbb vigaszt. Elveszett a nagy kincs; maradt még kincsetek, van még célotok, lesz még örömetek. „Szedjétek össze a maradék-darabokat!“ Az Ur mindig hagy valamit annak, a ki hiszen, a ki megtudja látni az ő kezét! Kis gyermek figyelmeztet erre. Nem vigasztalhat így meg semmi filozofia. A mit Isten elrejtett nagyok és bölcsék előtt: kis gyermekeknek jelentette ki! „Kis gyermekek ajkai által magasztaltatik fel az én Atyám dicsősége“ mondja az Ur Jézus.

Te pedig Lázár István távozol. Vár a sir nyugalma, s az örökélet dicsősége. Csak előre mentél. Mi is követni fogunk, ki előbb, ki később. Addig is légy boldog. Lásd az Istent színról-színre! Az Isten, mint eddig, ezután is legyen veled; „el ne hagyjon téged, s el se maradjon tőled!“ Ámen.

— Hősi halált halt az uzsoki harcoknál Komáromi Sándor vm. irodatiszt fia. Komáromi Sándor jegyzőgyakornok. A mint századosa által megerősített hír jelzi, shrapnell-lövéstől találva rövid szenvedés után halt meg a derék, hős fiu, Butlán (Galicia) temették el és keresztet állítottak feleje. — Ugyancsak hősi halállal mult ki — a mint értesülünk — az uzsoki harcoknál Takács István nagyenyedi kőművessegéd. Emlékeiket megőrizzük.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Fenyvesi Emilt Gyulafehérvárra pénzügyőri biztosnak kinevezte.

— Időjárás. Hazánkban az idő tuluyomóan derült száraz és főleg éjjel hűvösebb lett. Az erősebb éjjeli kisugárzás következtében az Északi és Keleti-Felföldön, de szórányosan az Alföldön is éjjeli fagyok és dér fordultak elő.

A hőmérséklet maximuma 24 C. fok volt Fiumében minimuma — 4 C. Kolozsvárott. Sürgöny-prognózis: Száraz, enyhe.

— Kitüntetett katonáink. Ó császári és apostoli királyi Felsége az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményteljes magatartás elismerésül Haubert Kamillo volt nagyenyedi zászlóaljparancsnok, nyugállományu vezérőrnagynak, továbbá Karleusa Fülöp volt nagyenyedi zászlóaljparancsnok, honvéd ezredesnek és Lázár Károly nyugállományu ezredesnek, a nagyenyedi II/21. népfőlkelő hadtápszázalaj parancsnokának a hadidiszitményes 3. oszt. vaskoronarendet díjmentesen adományozta. Kitüntetés érte még az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásának elismerésül Cjerner Ernő m. kir. honvéd századost, a kinek Ó Felsége a hadidiszitményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta. — Gratulálunk.

— A Bethlen-kollégium május hó 2-ra hirdetet emlékünnepélye május hó 9-re marad.

— Emlékünnepély. A Bethlen-kollégium előljárósága, tanári kara és ifjusága a Nagy Lajos és Szabó Árpád emlékére az ünnepélyt 1915. május 9-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor tartja meg a kollégium dísztermében. Műsora a következő: 1. Tebened biztunk; énekli a közönség. 2. Imádságot mond Juhász Albert, vallásanár. 3. Veress Istvántól: Oh örök Isten; énekli a tanítóképző-intézeti énekkar. 4. Nagy Lajos emlékezete ezimen felolvás Fejes Áron igazgató-tanár. 5. Oláh Károly: Isten a magas égben; énekli a főgimnáziumi vegyeskar. 6. Bloch: Andante; előadja hegedűn, zongorán és harmoniumon a tanítóképző-intézet ifjusága. 7. Szabó Árpád emlékezete ezimen felolvás Jékely Lajos tanár. 8. Fővenyessy: Kárpáti őrszem; énekli a főgimnáziumi vegyeskar.

— Halálozás. Dézsy Tivadarné szül. timeri Timár Lidike Mária apr. hó 29-én életének 23-ik, házasságának 3-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Tövisen.

— Esküvő. Richárd Mihály polgárpolgártársunk f. év május hó 1-én tartotta esküvőjét özv. Lazistyán Istvánnéval.

— Köszönet. Felejthetetlen jó uram, drága édes apánk halálán, kik szomorúságunkban és nagy fájdalomunkban vigasztaló szavakkal felkerestek, köszönjük részvételüket. Özv. Lázár Istvánné és családja.

— Korai fagy. A meteorologiai intézet által 28-án éjjelre jelzett északi fagyból nekünk is kijutott, 29-én virradólag több helyen a künnhagyott víz befagyott. A fagy által okozott kár jelentékenynek nem mondható és a szőlőkben nem tesz 3%-nál többet ki.

— Az aprópénz. A nép között megint az a balga hit terjedt el, hogy a béke után a papirospénznek nem lesz értéke s ezért az ezüst- és a nikkelpénzt mindenütt eldugják. Így aztán valóságos aprópénzhiány állt elő. Kálváriát kell járni, ha valamit vásárolunk, sehol sincs aprópénz. Nyomatékosan kell a népet figyelmeztetni a minden ok nélkül való beteges és rémlátó eljárására, fel kell világosítani, hogy a papirospénzről való hiedelme egyszerűen ostoba mese.

— Harostéri sebesültek kórházának czéljaira újabb adakozni szivesek voltak: dr. Fülöp Ferenczné 20 K (fehérneműre), Gálffy János 10 K, Gáspár János 50 K, Tangel Józsefné 16 pár harisnya. Egyszersmint halás köszönetet és elismerését fejezi ki a Ganz-gyárnak a vezetőség, mely — Rác Simon főmérnök ur szives közbenjárása és pártfogása folytán — az egész tél folyamán díjtalanul vágta fel a sebesültek kórháza részére szükséges fát. Br. Báuffy Kázmírné elnök.

— A pánczélszoba. A detektiv-történetek közül a nívósabb kerül ma bemutatásra az Edisonban. „A pánczélszoba“ egy egészen bravuros detektivtlet-ujdonság, amilyen eddig még nem volt látható. A legérdekesebb és legaktuálisabb benne a periscop, a tengeralattjárók szeme. Tehát a tudomány egyik csodálatos műszerét látjuk benne működésben. A fővárosi Omniában csupán egy hónappal ezelőtt mutatták be egy álló hétig és már elég gyorsan eljutott hozzánk is. Delután 3, 5 és este 8 órakor kezdődnek az érdekes előadások. A műsor többi része között aktuális hadszíntéri felvételek is láthatók.

— Katonai lábbelik árai. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 22184/915. sz. leirata értelmében közzétette, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter ur a hadsereg részére történő lábbeli szállításért a következő ideiglenes átlagos átvételi árakat fizeti: 1 pár bakancsért 27 K, 1 pár könnyű cipőért 22 K, egy pár rövidszáru csizmaért 34 K, egy pár dragonyos csizmaért 44 K, egy pár huszár-csizmaért 45 korona.

Szerkesztői üzenet.

V. A. Helyszűke miatt nem közölhető.

LINGNER GYÖRGY SZÖVŐGYÁRA

Alapított 1887-dik évben.

NAGYENYED.

Kiállításokon arany éremmel és első díjakkal kitüntetve.

Legjobb szintartó és mosható 252-féle tartós szőttésárúk gyártása a nagyenyedi kir. orsz. fegyintézetben.

Ezen ozikkeket egy háztartás sem nélkülözheti. Daozára, hogy minden megdrágult, amíg a készlet tart, a régi olcsó gyári árak mellett szállít.

Házifonalat megszövére a háboru ideje alatt is, csekély munkabérért elvállal és gyorsan szállít.

Árjegyzéket vagy rendelő lapot ingyen és bérmentve küld.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapirokat. Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttat le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el. Hadikölcsön-kötvények jegyzési és szelvénybeviteli helye.	Tartalékok 450.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—1 óráig, csütörtökön délután 3—5 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Orvosok
kítűnő köhögés elleni szer a

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
300-28-45

Millió ember használja a

Köhögés

rekedtség, katarus, gégekatarus, elnyálkásodás, torokfájás, hörghurut és meghűlés ellen, azért minden harszókatona nagyra szereti. 6100 közjegyzőileg hitelesített bizonylat garantiálja a biztos eredményért. Étvágyat javító, jó izléses csukorkák. Csomagja 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér. Tábori csomagolás 30 fillér. — Kapható minden gyógyszerárban.

88—1915. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-oz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1913. évi 12045. váltó számú végzése következtében dr. Garda Kálmán ügyvéd által képviselt a Balázsfalvi takarékpénztár r. t. javára 7164 K s. jar. erejéig 1913. évi december hó 4-én jogantóított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 1 eszplógép nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíró 1913. évi V. 67916 számú végzése folytán 7164 K tőkekövetelés, ennek 1912. évi szeptember hó 5. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 269 K 50 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig, Balázsfalva községben Trilan Aurél szabómester udvarán leendő eszközlésére 1915. évi május hó 6-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűztetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-oz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-oz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván, 1915. évi április hó 21. napján.

Timar József,
kir. bírósági végrehajtó.

60 1-1

Olcsó tüzelőanyag.

Tölgyfa-hulladék és forgács mint a mult évben, egy csomó a fátalapon 6 korona, házhoz szállítva 7 korona.

109 3-

Klemm Pál.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy az oláhlapádi volt urberesek legelőjében mintegy 50 kat. holdon álló kéregtermelésre alkalmas 24—30 éves tölgyerdőből átterdülés után a **kiszedhető fatömeg folyó évi május 16-án** délután 3 órakor Oláhlapádon a községüzárnál szóes írásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ára szabályos méterekbe rakott fa tőkőbmétere után 6 korona.

Bánatpénzül 600 korona teendő le.

Árverési feltételek Oláhlapádon a községi bírónál, mint helyettes elnöknel tekinthetők meg.

Oláhlapádon, 1915. április hó 29-én.

64 1-1 **Kecskés Nisztor,** hely. elnök.

Gyulafehérvári üzletünk részére jó referenciával rendelkező elárúsító és inkasszó

Ügynököt

kerestünk, fizetése fix és provízió.

Singer C. varrógép r.-t.
Nagyenyed.

63 1-1

Szülőoltvány

a háborus világ miatt leszállított áron eladó.

I. o. gyökeres fás oltvány:

- a) Bortafajok ezre - - - - - 100 K
- b) Csmegefajok ezre - - - - - 120 "
- c) Csabagyöngye, Százszoros - 200 "
- d) Gyökeres zöld oltvány - - - 200 "
- e) Riparia Portalis, gyökeres - 20 "
- f) Rupestris Monticola, gyökeres 40 "
- g) Riparia Berlandieri, gyökeres 10 "
- h) Pinos Delaware 2 éves - - - 100 "
- i) Othello és Isabella - - - - - 100 "

Nagyobb rendelésnél engedmény. Rendelésnél az összeg egynegyede előlegül beküldendő.

Hegyaljai aszús ujbork jutányos árban kaphatók.

57 3-3

Tisztelettel:

Molnár Mihály, Abaujszántó.

Üzlet-áthelyezés.

Izrael Adolfné vas- és fűszerkereskedés **Főter 37. szám** alá (gabonapiacz) helyezte át.
59 2-3

Tábori levélpostadobozok

a melyekben cigaretták, dohányfélék, csokoládék stb. kisebb tárgyak mint **levélküldemény küldhetőek**, nyomtatott címkével ellátva

20 fillérért kaphatók

FÖLDES EDE papirkereskedésében.

Árverési hirdetés.

A nagyenyedi kir. vinczellér iskola Herlós-dűlőbeli szőlőtelepén levő **luczerna és fűtermés f. évi május hó 9-én** d. e. 9 órakor az intézet hivatalos irodájában nyilvános árverésen el fog adatni. Kikiáltási ár 100 korona. Bánatpénz 10%.

62 1-1 **Vinczellér iskola igazgatósága.**

Kiadó lakás

Rákóczi-utca 75. sz. alatt 4 szoba, konyha, nagy kert és mellék helyiségből álló lakás kiadó, esetleg

eladó. 58 2-2

Értekezni lehet Sétater 5. szám alatt.

532—1915. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye balázsfalvi járásához tartozó buzásbocsárdi körjegyzőségben megüresedett **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetnek.

Az állás javadalmazása:

1. 1400 korona törzsfizetés.
2. 200 korona lakber.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy képesítésüket és eddigi szolgálati alkalmzatásukat igazoló bizonyítványal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi **május hó 20-ig** adják be, a később érkezőket figyelembe nem veszem.

A választást később fogom kitűzni. Balázsfalva, 1915. április hó 24-én.

61 1-1 **Simonffy Alajos,** főszolgabíró.